

استاجول آره کولوری موزه سنک اقاو اینه بیه فتوح و زینده
 قوللا کیونتر اوترو مینه بقدر که کندنه بدتره دنیا موزه لری
 فصل تاریخی بر کوز کوز دیمه

آ اینه بولک بر موقع دیر مکنده در
 ار لور - صقیقه موزه سنک هو وجود بولس هو الله الله الله
 سنه دره ادر طرفه کجیز الله موزه مرن نه قادا کیم ادر لری کوز دوز
 کویورک بر تقایر الله موزه بولس بیه هر لره عمره مالک اولان
 حال بولده ادر دنیا موزه لری الله کون اترک ترتیب و تطبیق
 وار - بولده رار موزه مرن کون بنا ، کون اترک ترتیب و تطبیق
 بولده رار موزه مرن کون بنا ، کون اترک ترتیب و تطبیق
 بولده رار موزه مرن کون بنا ، کون اترک ترتیب و تطبیق

پوشنده الله موزه لری الله موزه لری الله موزه لری
 موزه لری الله موزه لری الله موزه لری
 موزه لری الله موزه لری الله موزه لری

بر آاز توقف ایجت الله موزه لری الله موزه لری
 آره کولوری موزه لری الله موزه لری الله موزه لری
 دانکای و صیقلی وارده ، معلومدرکه آره کولوری موزه لری
 درت اوزده الله موزه لری الله موزه لری
 ۱- تأسیس دوری ، - ارضاء دوری ، تصنیف و تالیف قایمه دوری ،
 ۲- علم نطق و تزیینات دوری ..

برخی دو زده مقدم لغت محمدی در حدود ۱۸۸۸ ده هیاده باسلا و ۱۹ بجی
 بی کله و راه دو غریب ۱۸۸۸ ده هیاده باسلا و ۱۹ بجی
 درک ان عام کتباته عد اولونا نه صیا طریلا استاول نقلله
 بولون خیلن کر کله قار کتباته تصارف ایده بنانک قورولونک
 باسلا . فقط استاول موزه لرنده برخی دانگنی ددرلر برینه موازی
 دهمی ارفا دوری ، مملکت تاریخی منطقه ایجالاتی
 بونک ان بولونک

اوله ده دوله ایتمه . دهمی ارفا دوری ، مملکت تاریخی منطقه ایجالاتی
 اوله ده بولونده الیم به بریزله درام آتمده در . بونک ان بولونک
 شاهی ۱۹۲۴ نه سی موزه لر بیلمنک صحیفه لرند و کور
 عملته ده ایضا ازمیر ، قونیه ، افه و انطالیه و سایر مقصد لر لرده
 موزه لر کله ایسه بولونور . برنطق لرده بیر هیقانه دیبا هیقانه لوانه
 حاکم اثرلرک محل موزه لرینه نقل ایلمده اولماریه و هو اعتبار له استاجک
 موزه لرینه مینه برنطقه کتباته مهرتقصه ایسه ارهنه تخمینیه یجه

موزه لرینه ایسه برنطقه کتباته مهرتقصه ایسه ارهنه تخمینیه یجه
 موزه لرینه ایسه برنطقه کتباته مهرتقصه ایسه ارهنه تخمینیه یجه
 بوط مقال برده لودر ، برنطقه کتباته مهرتقصه ایسه ارهنه تخمینیه یجه
 موزه لرینه کره اثرلرک عدولیه بیلیدی قار سلا سیره به اولور
 قوللا سونیه ان زیاده اثر استاول موزه لرینه اثر قاتمه اولدین
 منویله کوروز که ، موزه نک آنا قیق طویلا دارفا فوضه و
 Louvre
 British
 (Louvre)

نه قادره در اول بر ماله صوف آمیخته اولدنی اکلایر
چو در اول موزله ان اولدنی صوفه بولونا عله وظیفه لرند بری

~~تصفیه کله سیدر~~ موزله صوفه اولدنی
~~صاف اولدنی~~ صوفه صوفه تا چینه اعتبار اولدنی
صاف اولدنی بولونا صوفه اولدنی کی ده بوهالنده دونه

صاف اولدنی دیارت اولدنی مرکب آیری دوت صاف اولدنی (اکلیده کله قابله
مهره صوفه بولونا صوفه اولدنی و خلاق استفاده شوقه
ان بولون موزله لرند بولونا صوفه اولدنی ترتیب و خلاق استفاده شوقه

اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی

اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی

اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی
اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی بولونا صوفه اولدنی

instructive

روزنامه

غیر مجوزہ لکھی گئی چونکہ مندرجہ ذیل میں ایک دفعہ لکھی گئی

صفا اعتبار سے تہہ اسی کی کہ یہ تصفیہ منسوب اولیٰ قدر ہے

عصرہ گورہ تیار کرنے کے لئے ہر ایک اور چیز سے

قابلیت سے اس سے مزینت ایک تالیف ہے

معلوم ہے کہ اس میں مزید کامی عمل ہو کر لکھنے کے لئے اس میں

پر کافی وقت لگا کر مزید لکھ کر جو اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

معلوم ہے کہ اس میں مزید لکھ کر جو اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

ایسے مزید لکھ کر جو اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

کافی درجہ اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

صاف سے قالیہ سے اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

پر وقت اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

نیات اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

قولیوں کی بناء پر اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

صد پر مبنیہ بالخاصہ اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

نصیب اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

بجائے اس کے اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

علم حاصل نہ ہو اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

لا کی اعطاء کیلئے اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

آنا ہے اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

ہو، اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

آئری کی قانونی اور اس میں تدریجی اور تفصیلی قاعدہ نہ تا بعد اس وقت

مقدمه

اداره رنده اینک موزه لرن سخن آینه گریه
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی

موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی

موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی

موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی

موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی
موزه لراره س آیدانله، موزه باغی و فوطیانی، بدله و فوطیانی

با تامل ، تابع اولیین شرط را ای بارک و کلام خصوصی را استماع
 و ضمیر آن بینه کلامه صوکر کونکور سکه لرزه ایچنده استماع
 موزه لرزه ایچنده بر کس ^{خبره} ایچنده قبوله کرده
 مد قلمه طنده م

اصلا به خوانده ما مورک و برده ایچنده
 برنده بیسیان کلامه تقدیم نموده

İSTANBUL

ASARIATİKA MÜZELERİ

UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

U. ....

H. ....

Bay Salih Zeki, Reşad Nuri, Burhan Ümid
Kültür Bakanlığı Genel Müfettişleri

İstanbul Arkeoloji Müzesinin ihtiva ettiği mütenevvi ve zengin koleksiyonları şüphe yoktur ki kendisine bütün dünya Müzeleri arasında yüksek bir mevki verdirmektedir. Teşekkül tarihine bir göz gezdirilecek olursa hakiki Müzenin vucud bulması henüz elli ellibeş seneden obir tarafa geçmez. Garp Müzeleri arasında yaş itibarile küçük bir mukayese yapılabilecek olursa Müzemizin ne kadar genç olduğunu görürüz. Halbuki Avrupa Müzeleri arasında şöyle böyle beş asırlık ümre malik olanı da vardır. Bununla beraber Müzemiz gerek bina, gerek eserlerin tertib ve tanzimi yönünden ve gerek ihtiva ettiği nadir parçalardan dolayı Garbin yağlı Müzelerile bÖy ölçebilecek bir varlık gösterir.

Müzelerin teftiğinde evvelbeevvel nazarı dikkate alınması icab eden hususat üzerinde bir as tevakkuf etmek icab eder kanaatindeyim. Şöyle ki:

Arkeoloji Müzesinin, muhtelif sınıflara mensup Müzeler arasında hususi ve istisnai vaziyetleri vardır. Malumdur ki Arkeoloji Müzeleri dört uzun periyoda tabi olarak terakki ve inkişaf yolunda yürürler. 1 - Teessüs devri, 2 - İddihar devri, 3 - Tasnif ve klasifikasyon devri, 4 - İlmî tekmül ve negriyat devri.

Birinci devir biade muhterem selefim Hamdi merhumun Müze Müdüriyetine tayininden yedi sekiz sene sonra ve daha doğrusu 1888 de Sayda da yapılan ve 19uncu asrın en mühim keşfiyatından addolunan Sayda lahidlerinin İstanbula nakillerile bu günkü Çinili köşkün karşısına tesadüf eden binanın kuruluşile bağlar. Fakat İstanbul Müzelerinde birinci ve ikinci devirler birbirine müvazi olarak devam etmiştir. Ve hatta iddihar devri, memleketin tarihi mintaka icabatı olarak bu günde eksimeyen bir hızla devam etmektedir. Bunun en büyük ve müdellel vesikalarını 1934 senesi Müzeler yillığının sahifelerinde görürüz.

Memleketimizde ahiren İzmir, Konya, Adana ve Antalya gibi müteaddid merkezlerde Müzeler teşekkül etmiş bulunuyor. Bu mitakalarda yer yer çikan eserlerin mahalli Müzelerine nakledilmekte olmalarına ve şu itibarile İstanbul Müzelerine muayyen bir mintakanın keşfiyatı haas ve tehsis etmiş olmasına rağmen yeniden Müseye giren eserlerin çokluğu bilakis azımsanmıyacak derecede çoktur. Buna mukabil bir de Louvre, Biritiş ve Berlin Müzeleri gibi Garbin en meşhur Müzelerine giren eserlerin adedile bizimkileri karşılaştıraoak olursak koleksiyonlarına en ziyade İstanbul Müzelerinin eser katmakta olduğunu memnuniyetle görürüz ki; Müzenin Asariatika toplama ve iddihar hususunda ne kadar devamlı bir mesai

ASARIATİKA MÜZELERİ

UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

U. ....

H. ....

sarf etmekte olduğu anlaşılır.

Müzelerin en ön safda bulunan ilmi vazifelerinden biri de tasnif meselesidir. Müdüriyete geldiğim tarihten itibaren o vakit boş olan 35 No:lu salonda bir Bizans poteri koleksiyonu vucude getirildiği gibi depo halinde duran Mısır, Hımyerî, ve Part Eserlerinden mürekkep ayrıca dört salon daha açılmış ve Garbin en büyük Müzelerinde bile henüz yapılmasına muvaffak olunamıyan (Eskiden gelme kalp eserlerden mürekkep) bir taklid egya koleksiyonu tertib ve halkın istifadesine konulmuştur. Bu son koleksiyondan maksad şu idi: malumdur ki bazı kısım insanlarda antika toplamak ihtiras halindedir. Müzeyi ziyarete gelenler içinde Antika toplamak hevesinde bulunanlar burada gördükleri hakiki Eserlerle sahte Eserler arasında bir mukayese yapabilmek için kendilerinin lüzumu derecede tenvir edilmeleri idi. Bu itibarla bu son instrnotive koleksiyonun memlekette olduğu kadar temas ettiğim ve yahud mektuplarına aldığım Garp Müzeleri mensubları arasında dahi pek değerli alaka uyandırdığına şahid oldum. 34 No:lu Poteri koleksiyonundaki binlerce parçadan mürekkep eserler arasında bir seneye yakın devam eden bir ilmi klasifikasyon yapılmış ve evvelce cins itibarile teşhir edilen bu eserler Garp Müzelerince en son zamanlarda teşhir edilen metod dairesinde mensup oldukları asırlara göre tasnif ve teşhir olunmuştur.

Malumdur ki Müzeler tedrici tekâmül kaidesine tabi olarak inkişaf ederler elverişli bu mesai ilmi ve muhkem esaslara istinad eden bir programa tabi olsun, zamanında devam eden bu mesai, tahsisatın kâfi derecede olmamasına rağmen gizilmiş olan bir programa sadık kalınarak daima büyük bir tevazu ve sükun için yürümüş ve yürümekte bulunmuştur. Bunu büyük bir has ile söyleyebilirim.

Neşriyat devrine gelince muhterem seleflerim zamanında Müzelerin muhtelif koleksiyonlarına aid neşrolunan kataloglar Arkeoloji alanında daima büyük bir mevki almışlardır. Bunlar meyhanında bilhassa Mendeliğ Asariheykeltraşı katalogu dünya Müzelerinin hiç birine nasib olmiyan çok yüksek bir ilim kitabıdır. Zamanında da bu neşriyata malî imkân nispetinde devam olmaktadır. Son neşrettiğimiz eserler bütün ilim alanında hakiki bir alaka uyandırmıştır. Müzelerin resimli Greco, Romen, Bizans Asari heykeltraşı rehberi Devlet Matbaasında bastırılmaktadır. Bunu Arap camiden gelen Latin eserleri katalogu, Kıbrıs eserleri katalogu, Palmirya katalogu, Brons katalogu ve rehberi takip edecektir.

Şu bir kaç sene zarfında yüzlerce parça eserde restore edilerek teşhire elverişli bir hale getirilmiştir. Şu çok kısa izahattan maksad yapılan işleri sayıp dökmekten fazla Müzelerdeki mesainin şuurlu ve metodik bir programa tabi olarak daima müsbet neticeler veren şekilde

ASARIATİKA MÜZELERİ

UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

U. ....

H. ....

yürütüldüğünü kayd. etmekten ibarettir. Şunu ilâve edelim ki Müzelerde ilmi mesailin hiç bir zaman ardi alınmaz, çünkü her hangi bir eser üzerinde yeniden yeniye vuku bulan neşriyat ve bu meyanda yürütülen farziye ve nazariyat Müzelerine yeni yeni tetkik ve meşgale mevzuları yaratır. Arkeolojik ceryanlarını takip etmiyen Müzelerin ilim sahasında vazifesi ni yaptığı iddia edilmez.

İdarei acizinin meşgalesi kendi işleriyle idaresi altında ve muhtelif semtlerdeki Müzelerin sevk ve idaresi gibi işlerden ibaret kalmadığı da meydandadır. İstanbul Müzeleri Umum Müdürlüğü mevcut dar kadrosile aynı zamanda Müze işlerinden başka sahası çok geniş ve çok şumullü olan mintaka Asariatika işlerini de idare etmektedir.

İstanbul şehri hiç şübhe yoktur ki Asariatika ve mimari abidatın çokluğu ile Romadan çok üstündür. Bu mimari abideleremi yadı tarihisi olan müessesat ve mecmualar da katılacak olursa adedleri yüzlere balığ olan ve hayati mukadderat ile yakından alakadar olan idarenin ne büyük ve ne ardi arası kesilmeyen bir meşgale yüklenmiş olduğu tezahur eder. Bu meyanda Ayasofya tabakalarında bulunan yüzbinlerce, Berat, Ferman ve bunlara mümasil tarihi evrakın toplanması da Müzece yapılmıştır ki buda kayda şayandır. Garpte bilhassa Romadaki Asariatika abidat Müdürlükleri Mimarlıkları ve buna mümasil müstakil teşekküllerin mevcudiyeti nazarı dikkate alınırca hiç şübhe yoktur ki bu kadar dar bir memur kadrosile bu kadar şumullü ve mudil işlerin muvaffakiyetle başarılması emrindeki mesainin yoruca ve ezici olduğu tereddüdsüzce tasdik olunur.

İstanbul Abidatından bir çoklarının uzun seneler devam eden bakimsizlik ve lakaydi yüzünden bu günkü halleri malumdur.

Hükümeti Cumhuriyetimizce Milli tarih ve abidelerimize lâyık olan ehemmiyetle verildiği sıralarda Eodadın yüksek kabiliyet ve dahasının birer canlı şahidi olan mimari abideleri korumak, hüsnü muhafaza etmek, hüviyetleri üzerinde işlemek hususları da Müzelerin meşgali arasına girmiştir.

Müzeler idaresi Abidatın plan ve fotoğraflarını havi bir sicilini yapmış tasavvar etmiş ve hatta bu işe bağlamakla beraber diğer taraftan şehrin imar planının ihzari mevzu olduğu şu sıralarda şehirdeki abidelerin yerlerini gösterir işaretli bir haritanın da hazırlanmasını muvafık bulmuş ve bu hayırkar işe de bağlanılmıştır. Çok dikkat ve itinaya ve aynı zamanda bilgiye iftikar eden bu işlerin aylarca ve hatta senelerce devam edeceğine şübhe yoktur. Yer yer yıkılan, veya tevsi tarik münasebet ile yola kalbi icab her hangi eski bina hakkında Vilâyet, Belediye, Evkaf ve hatta Maarif Müdüriyetinin her sorgularına cevap vermek mahalli tetkiklerle kabil olabildiği nazarı dikkate alınırca bu ilim müessesesinin taşıdığı idari ve ilmi yükümlü ağırlığı anlaşılır.

T. C.

İSTANBUL

ASARIATİKA MÜZELERİ (4)

UMUM MÜDÜRLÜCÜ

U. ....

H. ....

Istanbul..... 193

Binaenaleyh, tabi olduğu şartlarla icapların ve hele hususî ve istisnâî vaziyetlerin bilindikten sonra Kùltür şebekelerimiz içinde İstanbul Müzelerinin ne büyük bir aşk ve gayretle çalıştığını kabulde tereddüde mahal kalmaz zannındayım.

Açılan suallere memurlarımızın verdikleri cevaplar, mütalaamla birlikte bitişik olarak takdim kılınmıştır.

Istanbul Müzeleri Genel
Müdürü

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0102501